

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

128. An Beneficiarius possit compensare ellemosynas jam factas
voluntariè cum obligatione postea contracta restituendi fructus propter
omissionem Officij? Et supponitur Beneficiarium excusari à ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

2. Notandum est tamen, quod contrarium dicendum est in aliis debitis; vnde qui ex furto, vlti...

RESOL. CXXVII.

Beneficiarius, qui omisit Horas Canonicas, excusetur a restitutione fructuum propter elemosynas...

Libi in 3.p. tr.7. ref.57. ex Layman docti probabiliter affirmatiuam sententiam, quam suo dilectissimo cuidam Theologastro, sed im-

1. Sanctius vero lib.1. summ. c.13. Lessius c.39. dub.10. & Layman tract.2. c.11. docent, non excu-

2. Nihilominus Layman, probable censet ab obligatione restituendi promanante tantum ex iure...

3. Hanc etiam sententiam tanquam probabilem me citato docet nouissimè Machados de perfectio...

4. Algunos verdaderamente le escusan, sino es quando la donacion se hizo por remuneracion de otro...

6. Lessio, Sanchez, Layman, y otros son de con-

trario parecer. No obstante que Layman, a quien signo Hurtado, tiene por probable; que quando la obligacion de restituír proviene solamente de Derecho Canonico...

7. Et post hæc scripta inueni hanc nostram opinionem tanquam probabilem admittere me etiam citato duos doctos viros, Eminentissimum Dominum meum Cardinalem de Lugo...

RESOL. CXXVIII.

An Beneficiarius possit compensare elemosynas iam factas voluntarie cum obligatione postea contracta restituendi fructus propter omissionem officij?

Et supponitur Beneficiarium excusari a restitutione fructuum ob elemosynas iam factas, non tamen cum intentione satisfaciendi huic obligationi.

Et an hoc habeat locum in debitis ex furto, usuris, &c. que forte soluenda sunt, pauperibus ob incertitudinem creditorum? Ex part.9. tract.9. & Misc.4. Ref.23.

Suppono Beneficiarium excusari a restitutione fructuum ob elemosynas pauperibus datas, non tamen cum intentione satisfaciendi huic obligationi vnde si beneficiarius ob omissionem recitationem tenetur restituere 500. aureos, si tantumdem largitus est pauperibus, & si immemor huius obligationis, potest liberari a restitutione...

2. Sed hoc supposito, difficultas est, an hæc doctrina procedat, si quis possit applicare elemosynas olim factas pro omissione postea facta? Et negatiue respondet Pellizarius in Man. reg. tom.1. v.5. cap.8. sect.4. num.229. Sed affirmatiuam sententiam docuit Oliuerius Bonartius de Hor. Canon. lib.2. c.11. n.21. cuius sententiam nimis latam ego existimaui in part.4. tract.4. resol.220. Sed modò inuenio illam mordicus docere Escobar à Corro, tract. de Hor. Can. q.5. §.4. n.10. Et ratio adduci potest, quia præbens elemosynam censetur virtualiter illam præbere, non...

Sup. hoc, quod hic supponitur in duabus præcedentibus Ref. & in to.8. tr.4. lege ex Ref. 49. doctrinam §. vlt. &c. & §. annot. vlt. hu-

Sup. hoc in Ref. i. not. præterita, §. vlt. & in Ref. 3. in eodem §. & in tom. 8. n.7. Ref. fol. 468 & in aliis eius not. 1.

Quæ hic est supra Refol. 126. & infra in fine Ref. 139.

Quæ hic supra potest videri & est.

Ref. 119. §. solum pro debitis contractis, si extarent, vel etiam pro contrahendis, ita ut sit quedam anticipata solutio. Limitat tamen hanc sententiam Escobar n. 19. dum tempore facta Eleemosyna, aut postea Beneficiarius eam applicuit alicui operi, aut necessitati, aut pro remissione peccatorum, pro animabus Purgatorii, aut pro alio opere pio: quia tunc ab hac speciali applicatione recedere non potest, nec facere compensationem cum debitis restituendis ratione omissionis Diuini officij, quia illa applicatio aequiualet donationi perfecta, quae reuocari non potest. l. 3. §. fin. Cod. de reuocand. donat. l. fin. Cod. de V. sucap. pro donato, cum similibus, & applicans post applicationem, & donator post donationem nihil sibi debitum retinet cum quo valeant compensare quod debent.

RESOL. CXXXIX.

Quidam Canonicus recitabat Officium, non tamen canendo cum aliis in Choro, quaritur, an hoc facere poterit sine peccato mortali, & distributiones quotidianas lucrari. Ex p. 2. tr. 12. Ref. 6.

Sup. hoc in Ref. seq. & in alio §. eius prima not. Sed pro omni doctrina huius Ref. vide infra Ref. 131. & alias eius annot.

§. 1. Difficilis est haec quaestio: nam pro parte negatiua sunt hi omnes: Beja in resp. p. 1. cap. 55. Sotus de iust. lib. 16. quasi. 5. artic. 4. Nauar. de oratione, c. 13. n. 17. Grassus dec. lib. 2. c. 51. num. 12. & cap. 2. n. 22. & c. 53. n. 4. 5. & 21. Couarr. var. resol. lib. 3. cap. 13. n. 8. Columna de redditib. eccles. p. 3. cap. 34. n. 19. Pinellus in leg. 1. C. de bon. mater. p. 3. num. 16. Rodriguez in sum. tom. 1. cap. 43. n. 5. Zechius in sum. part. 2. cap. 83. n. 12. & Summa Corona p. 1. cap. 2. & alij citati à Moneta de distrib. quotid. p. 2. q. 2. num. 31. & à Garzia tract. de beneficiis, tom. 1. p. 3. cap. 2. n. 513. Et ne dura, ait Comitulus lib. 1. quasi. 62. num. 3. videatur esse haec sententia, sciendum est, ita declarasse sacram Congregationem Illustrissimorum Cardinalium. Probatur haec opinio: nam institutio canonicatum est, non ut adsint tantum in choro; sed ut canendo assistant: & ob id eis dantur distributiones. Ergo, si id non praesent, peccabunt, nec poterunt distributiones retinere. Antecedens patet ex autoritate Concilij Basileensis sess. 21. §. 3. Et in Concilio Aquisgranensi cap. 131. dicitur: [Canonicis religiosissime in choro standum, & psallendum est.] Et in Concilio Tridentino sess. 24. c. 12. sic habetur: [Omnes verò diuina, & per se, & non per substitutos compellantur obire Officia, atque in choro ad psallendum institutos, hymnis, & canticis Dei nomen deuote laudare.]

2. Sed, licet haec opinio de iure antiquo, & ex institutione Officij Canonicorum sit vera; tamen hodie, ratione consuetudinis, contrariam sustinendam esse iudico cum Lessio lib. 2. c. 34. dub. 33. n. 85. Raphaël de la Torre in 2. 2. tom. 1. quasi. 83. de Horis Canonicis, cont. 10. disp. 7. sol. mihi 357. Pet. Nauarra lib. 2. de resp. c. 2. n. 2. 17. Aragonio in 2. 2. quasi. 83. art. 12. dub. ult. Garzia de benef. tom. 1. p. 3. c. 2. n. 527. & Cenedo in suis quasi. canon. q. 2. vbi fuse confirmat hanc opinionem. Et idem docet Riccius in sua praxi, tom. 2. resol. 362. num. 3. Ioan. de la Cruz in direct. cons. Præcep. 3. art. 5. dub. 7. concl. 4. & Petrus Ledesma tom. 2. tract. 9. cap. 3. cono. 31. Vide etiam Gauntium in Comment. ad Rubr. Miss. tom. 2. tr. 1. C. 5. tit. 5. num. 3.

3. Ad responsum Cardinalium, quam assertit Comitulus, responderetur, de illa non constare authentice. Ad Concilium Basileense, & Aquisgranense responderet Cenedo vbi supra, num. 16. ibi non præceptum, sed consilium dari: vtuntur enim Patres ver-

bo, debent, quod consilium denotare videtur. Quod si aliquis contendat esse præceptum; respondemus iam consuetudine legitime præscripta esse derogatum. Ad Concilium verò Tridentinum ait Lessius, vbi supra, num. 186. præceptum illud non dirigi ad Canonicos, sed ad Prælatos, vt conuenientibus iuris remedijs Canonicos cogant, vt canant in choro. Unde peccant Prælati, si id negligant; non autem Canonici sua consuetudine vtentes quandiu à Prælati non vigentur. Sed hæc Lessij responsio mihi non placet, ex eo, quod Concilium dicens, quod Canonici compellantur per se obire Diuina Officia, atque in choro psallere, vult eos ad id teneri: & ait, quod ad id compellantur, vt tanquam ad rem, ad quam tenentur: nam compulsi, & executio præsupponit obligationem. Dicendum est igitur, Concilium in hoc non esse receptum, sed eandem consuetudinem post illud durare, & esse continuatam, quia Episcopi, & alij Superiores non curant in hoc illud executioni mandari, sicut & alia multa. Unde clarum est, non obligare. Vide Azorium p. 1. lib. 10. cap. 11. q. 6. Squillante de obligatione Cler. p. 1. q. 29. num. 19. Reginaldum tom. 2. lib. 18. cap. 13. n. 175. & Suarez de Relig. tom. 2. lib. 4. cap. 12.

RESOL. CXXX.

An qui submissa voce, aliis canentibus, persoluit Horas Canonicas, possit percipere distributiones. Ex part. 2. tract. 12. Ref. 33.

§. 1. Respondent communiter, satisfacere obligationi Diuini Officij recitandi, sed non posse distributiones quæ canentibus conferuntur percipere.

2. Sed ego puto cum Filiucio tom. 2. tract. 13. cap. 6. num. 196. & Martino Bonacina tract. de Horis Canon. disp. 1. quasi. 3. punct. 11. n. 17. ita submissa voce recitantem, posse percipere mediam partem distributionum, quia non deest in totum suo muneri, cum assistat Choro, Officium submissè recitet & ceteros audiat. Quam quidem doctrinam, aduersus Bonacianam, Villalobos in sum. tom. 1. tract. 24. dub. 10. num. 9. & Portel in dubijs Regular. ver. Hora Canonice, num. 15. putant procedere etiam in casu quo Canonicus non caneret, sed tantum assisteret, quia distributiones etiam pro assistentia conferuntur. Igitur Canonicus assistens, & non cantans potest sibi medietatem distributionum retinere. Et ita docet Beja part. 1. cap. 55. & Carolus Macigni tract. de Horis Canon. c. 68. n. 3. & alij.

RESOL. CXXXI.

An Canonicus confabulans in Choro, aut exercentis aliquas actiones præsertim attentionis externe repugnantes, teneatur ad restitutionem distributionum quotidianarum. Ex p. 2. tract. 12. Ref. 7.

§. 1. Teneatur putat Petr. de Ledesma in sum. tom. 2. tract. 9. cap. 4. concl. ult. diff. 1. & 2. Raphaël de la Torre in 2. 2. tom. 1. q. 83. de Horis Canonicis, cont. 19. disp. n. 5. Vega in sum. p. 1. c. 128. cap. 10. & p. 2. c. 102. circa fin. Lopez in instr. tom. 1. c. 146. Summa Corona p. 1. c. 1. n. 93. Squillante de oblig. Cler. p. 1. dub. 30. n. 2. Suarez de relig. tom. 2. lib. 4. c. 14. n. 9. Sot. de iust. lib. 10. q. 5. art. 4. Grassus dec. aur. lib. 2. c. 51. n. 12. & c. 52. n. 22. Arag. in 2. 2. q. 83. art. 12. & alij. Et ratio est: quia ita, v.g. confabulando, non solum non habent attentionem internam, sed neque externam.

3. Ergo